

Математика

Урок 17

Тема уроку. Вивчаємо одиниці часу: доба, тиждень, місяць, рік

Мета: узагальнити й систематизувати знання учнів про час та його вимірювання.

Хід уроку

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Сьогодні працюємо в робочому зошиті (частина 1) на сторінках 34, 35. Під час виконання завдань не забувай про відпочинок, роби паузи для фізкультхвилинок.

Сьогодні на уроці ми зосередимо увагу на вивченні такої важливої у житті людини величини, як час. Час плине дуже швидко, його не можна повернути. Відчуття часу залежить від того, якою справою зайнята людина: якщо справа цікава, то й час плине швидко, людина не помічає, що минули години. Якщо справа нецікава, одноманітна, то й людині здається, що час ніби розтягнутий. Проте в наш інформаційний час, коли людина може одержати інформацію майже про всі події, що відбуваються не лише в її місті, не лише в її країні, а й у світі, здається, що дуже багато подій відбувається за добу, і тому схоже, що час плине дуже швидко. Життя сучасної людини дуже стрімке, події змінюються одна за одною. Люди багато чого не встигають і дуже жалкують про це. Тому важливо впорядковувати, організувати свій час, щоб не гаяти його даремно, а цінувати кожну годину.

Актуалізація опорних знань і способів дії

1. Перевір т знання з математики. Дай відповіді на питання. Якщо не на всі питання ти зможеш дати відповідь, то ще раз переглянь матеріали попередніх уроків.

- Яку арифметичну дію слід виконати, щоб одержати не більше — менше або стільки ж? щоб одержати не менше — більше або стільки ж?
- Як називаються числа при додаванні?
- Яке число при додаванні може бути найбільшим?
- Як називаються числа при відніманні?
- Яке число при відніманні може бути найбільшим серед інших чисел?
- Як пов'язані дії додавання й віднімання?
- Як знайти невідомий доданок?
- Що означає від числа a відняти число b ? [Це означає знайти таке число, яке в сумі з від'ємником дає зменшуване.]
- Як знайти невідоме зменшуване? невідомий від'ємник?
- Чи може сума дорівнювати одному з доданків? Наведи приклади.
- Чи може різниця дорівнювати зменшуваному? Наведи приклади.
- Чи може різниця дорівнювати нулю? Наведи приклади.
- Чи може сума дорівнювати нулю? Наведи приклади.
- Сформулуй переставний закон додавання. У яких випадках він полегшує обчислення?
- Як можна додавати числа за наявності трьох і більше доданків?

2. Перевір свої знання, засвоєні на попередніх уроках.

Запиши:

- 1) Запиши число, що містить 5 десятків та 6 одиниць; 3 десятки; 8 десятків та 4 одиниці; 2 одиниці.
- 2) Запиши число 59 у вигляді суми розрядних доданків.
- 3) Запиши числа, що стоять у натуральному ряді між числами 48 і 53.
- 4) Запиши числа, що більші за 37, але менші від 44.
- 5) Запиши числа 6-го десятка.
- 6) Запиши числа, що містять по 3 десятки.
- 7) Запиши числа, що містять по 3 одиниці.
- 8) Запиши найбільше одноцифрове натуральне число.
- 9) Запиши найменше двоцифрове число.
- 10) Запиши найменше натуральне одноцифрове число.

Перевір себе.

- 1) 56 30 84 2
- 2) $59 = 50 + 9$
- 3) 49 50 51 52
- 4) 38 39 40 41 42 43
- 5) 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60
- 6) 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39

- 7) 3 13 23 33 43 53 63 73 83 93
 8) 9
 9) 99
 10) 1

3. На сторінках 34 знайди завдання №1, №2. Усно опрацюй матеріал цих завдань. Дивись допоміжні матеріали.

МІРИ ДОВЖИНИ

1 CM = 10 MM
1 DM = 10 CM = 100 MM
1 M = 10 DM = 100 CM
1 KM = 1000 M

МІРИ МАСИ

1 KG = 1000 G
1 Ц = 100 KG
1 T = 10 Ц = 1000 KG

МІРИ ЧАСУ

1 хв = 60 с
1 год = 60 хв
1 доба = 24 год
1 тиждень = 7 діб
1 рік = 12 місяців
1 місяць = 30(31) діб
1 рік = 365(366) діб

Одиниця вимірювання місткості -

Літр

Л

4. Завдання №3. Перед тобою таблиця. Прочитай перший рядок таблиці. У кожному наступному рядку тобі дано один із днів тижня, і ти маєш відтворити — записати у цьому рядку назви днів тижня, які були вчора, є сьогодні, будуть завтра, післязавтра.

Формування нових знань і способів дії

1. Завдання №4. Ознайомлення з одиницями часу — добою, місяцем, роком як з одиницями, пов'язаними із рухом небесних тіл.

Доба — проміжок часу, протягом якого Земля робить повний оберт навколо своєї осі. Доба містить 24 рівних частини — години. У добі 24 години. Доба починається опівночі. Частини доби — ранок, день, вечір, ніч. Отже, 7 діб становлять один **тиждень**; близько 4 тижнів становлять 1 місяць — це одиниця вимірювання часу, яка так само, як і доба, пов'язана з обертанням небесних тіл.

Місяць — це проміжок часу, протягом якого Місяць робить повний оберт навколо Землі та навколо своєї осі. Період руху Місяця навколо своєї осі та період руху Місяця навколо Землі співпадають, тому ми бачимо Місяць весь час з одного боку. 12 місяців складають більшу одиницю вимірювання часу — рік.

Рік — це проміжок часу, протягом якого Земля робить повний оберт навколо Сонця. Рік містить 365 діб та 6 годин. Тому домовилися вважати 3 роки по 365 діб кожний, а четвертий — по 366 діб, його називають високосним. Останній високосний рік був у 2020 році, а наступний буде в 2024 році. Протягом часу, за який Земля робить повний оберт навколо Сонця, Місяць робить 12 повних обертів навколо Землі. Тому рік поділяють на 12 проміжків — місяців. Рік містить 12 місяців.

2. На сторінці 35 знайди завдання №5, №6, №7. Усно опрацюй матеріал цих завдань.

Формування вмінь і навичок. Закріплення вивченого

1. Вдосконалення вміння розв'язувати задачі на знаходження невідомого компонента арифметичних дій додавання й віднімання.

Скільки часу няня мала доглядати дитину, якщо після того, як минуло 2 години, залишилось ще 6 годин?
 Перекажи умову. Назвіть запитання. Виділіть числові дані.
 Яке число є шуканим? Про що йдеться в задачі?
 Які ключові слова можна виділити? Запиши їх у стовпчик.
 Що відомо? Яке запитання задачі?

Вкладка 1

Опорні схеми простих задач

Задачі на знаходження суми

Додали
Досипали
Прийшли
...

Було — □
— □
— □
Стало — ?

I — □
II — □

?

Задачі на знаходження невідомого доданка

Додали
Досипали
Прийшли
...

Було — □
— □
— □
Стало — ?

Було — □
— □
— □
Стало — ?

I — □
II — □

?

Задачі на знаходження різниці

Прибрали
Відсипали
Пішли
...

Було — □
— □
— □
Залишилось — ?

?

Задачі на різницеве порівняння

I — □
II — □

На ?

?

Покажи опорну схему задачі. Виконай схематичний рисунок.

За схемою поясни, що означає кожний відрізок. Який компонент ілюструє цілий відрізок? частину відрізка? іншу частину відрізка? Який компонент треба знайти?

Яке запитання задачі? Що достатньо знати, щоб відповісти на запитання задачі? [Достатньо знати два числових значення: I — скільки залишилося годин (відомо — 6), та II — скільки годин минуло (відомо — 2).]

Якою арифметичною дією відповімо на запитання задачі? [Дією додавання.] Чому? [Няня мала доглядати дитину більше часу, ніж 6 годин, а більше число знаходять дією додавання. Або: няня мала доглядати — це зменшуване, доглянула — від'ємник, залишилося — різниця; треба знайти невідоме зменшуване. Щоб знайти невідоме зменшуване, треба до значення різниці додати від'ємник.]

Запиши розв'язання задачі.

2. Знайдіть невідомий компонент арифметичної дії.

Доданок	15	26		56		24	34	43		28		42	17	27
Доданок	13		11	23	12		22		63	11	33		12	
Сума		68	43		36	59		78	86		67	66		59

Зменшуване	27	46		78	86		79		97	27	99		64	36
Від'ємник	13		64	56		42	46	34		16		35	53	
Різниця		22	21		64	42		54	73		87	23		25

3. Розвиток логічного. Встав такі цифри, щоб утворилися істинні рівності.

$$7 \square + 4 = 75$$

$$8 \square - 43 = 45$$

$$\square 9 - 65 = 24$$

$$78 - 5 \square = 22$$

$$\square 4 + 4 \square = 56$$

$$8 \square - \square 2 = 14$$

Рефлексія навчально-пізнавальної діяльності

Про що ти дізнався(лась) сьогодні на уроці?

Які одиниці часу пов'язані з обертанням небесних тіл?

Як ти розумієш таку одиницю вимірювання часу, як доба? місяць? рік?

Розкажи, що у тебе виходить добре. Чи залишилися ще питання, над якими слід попрацювати?

Чи впевнений(на) ти у своїх силах?